

ARNAVUTLUK TEKSTİL ve AYAKKABI SEKTÖRÜ

Arnavutluk'ta son yıllarda hızla artan ve 2016 yılında 873 milyon doları bulan tekstil ve ayakkabı ihracatı, ülkenin 2 milyar dolar seviyesindeki toplam ihracatın %43'ünü oluşturmaktadır. Ülkedeki tekstil, hazır giyim ve ayakkabı imalatının hemen hemen tamamı İtalyan hazır giyim firmalarının tedarikçisi durumundaki fason işletmeler tarafından gerçekleştirilmektedir. İtalya tek başına Arnavutluk'un bu ürün grubundaki ihracatının %80'ini ithal etmektedir. Ülkenin 1.040.000 kadar olan toplam çalışan kişi sayısının 110.000'i fason üretim işletmelerinde istihdam edilmektedir.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Tekstil	247.7	277.1	265.5	291.1	350.4	376.4	443.1
Ayakkabı	208.4	248.3	243.3	277.6	353.9	362.2	430.6
Toplam	456.1	525.4	508.8	568.7	704.3	738.6	873.7

Değer: Milyon\$

Kaynak: Albanian Statistics(Instat)

Öte yandan, 655 milyon dolar olan aynı ürün grubundaki ithalatı, toplam ithalatının %14'ünü oluşturmaktadır.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Tekstil	297.8	325.1	310.2	351.1	411.1	451.5	524.2
Ayakkabı	77.1	88.7	85.7	92.6	105.3	116.5	131.2
Toplam	374.9	413.8	395.9	443.7	516.4	568.0	655.4

Değer: Milyon\$

Kaynak: Albanian Statistics(Instat)

Ülkemiz, Arnavutluk'un tekstil ve ayakkabı ithalatında İtalya'nın ardından ikinci sırada yer almakta olup, 122,5 milyon\$ ile toplam ithalatında %18,6 oranında pay almaktadır. Söz konusu ürün grubu, ülkemizden Arnavutluk'a yapılan ihracatın 1/3'ünü oluşturmaktadır.

Ülke	Değer(Milyon\$)*
İtalya	329.7
Türkiye	122.5
Çin	82.4
Yunanistan	29.6
Almanya	20.9
Romanya	9.2
İspanya	7.9
Fransa	7.5
Bangladeş	5.9
Bulgaristan	4.3
Hindistan	3.6
Toplam	655.4

(*): 2016

Ülkede 177 Euro civarındaki asgari ücret seviyesi, anapazarlara olan coğrafi yakınlığı ve eğitilmiş işgücü gibi nedenlerle İtalyan hazır giyim firmaları için önemli bir üretim merkezi olma yolunda ilerlemektedir. 10-15 yıl öncesine kadar İtalyan firmalarının kurduğu hazır giyim

atölyelerinde üretim yapılırken, son zamanlarda fason üretim tesislerinin hemen hemen tamamı Arnavut firmalarına aittir. Ülkemizden de 2 firma tarafından işletilen ve toplam 600 civarında işçinin çalıştığı 3 üretim yeri bulunmaktadır.

Ülkedeki hazır giyim sektörünün en önemli sorunu henüz ölçek ekonomisinin ortaya çıkamamasıdır. Çoğu işletmelerdeki makine Türkiye ve İtalyadan alınan eski makinalardır. Yedek parça ve teknik hizmetler sınırlıdır. Fason üretim tesislerinin önemli bir kısmı Durres ve Tiran şehirlerinde yoğunlaşmakla birlikte Fier, İşkodra, Gjakovë, Korçë gibi şehirlere de dağılmıştır.

Sektörün coğrafi dağınıklığının en önemli nedeni, ülkede organize sanayi bölgesi/serbest bölge olarak işletilen alanların ve kapsamlı bir yatırım teşvik programının bulunmamasıdır. Yatırım teşvik programı; yeni yatırımlara ait makine-ekipman ithalatında vergi muafiyeti ve belirli sayıda işçi sigorta payının belirli bir fondana karşılanmasında ibarettir.

Arz olunur.